

Zmiany na rynku paliw w 2019 roku

Stany Zjednoczone w ubiegłym roku wywierały ogromną presję na globalną gospodarkę. Były też największym producentem ropy naftowej na świecie, dziennie eksportującym średnio 3 mln baryłek ropy, przy czym amerykańska ropa WTI była średnio o 7,31 USD/bbl tańsza w stosunku do pochodzącej z Morza Północnego ropy Brent.

Wskaźnik własny 1

Istotne makroekonomiczne oddziaływanie miała podjęta 6 grudnia 2019 przez państwa OPEC oraz spoza OPEC, w tym m.in. Rosję i Kazachstan decyzja o ograniczeniu wydobycia o 1,2 mln b/d.

W 2019 roku nastąpił ponownie spadek zapotrzebowania na ropę naftową, który był wywołany obniżeniem poziomu handlu międzynarodowego (duży wpływ na tę sytuację miały m.in. „wojna handlowa” pomiędzy USA i Chinami oraz Brexit). Okresowo na wzrost ceny surowca wpływały wydarzenia na Bliskim Wschodzie (m.in. niestabilna sytuacja po kolejnych sankcjach wprowadzonych przez USA na Iran, ataki na instalacje naftowe w Arabii Saudyjskiej) oraz polityka państw OPEC i spoza OPEC polegająca na ograniczeniu poziomu wydobycia surowca w efekcie spadającego zapotrzebowania, a także rosnącej produkcji w państwach spoza OPEC (m.in. USA, Brazylia, Kanada).

W 2019 roku średnia cena ropy naftowej osiągnęła poziom 64,2 USD/bbl i była niższa niż w 2018 roku o 7,1 USD/bbl.

Okres niższych cen ropy naftowej stał się dla branży wydobywczej bodźcem do znaczących optymalizacji. Udało się obniżyć koszty wierceń i usług poza wydobywczymi (ang. offshore), bezpośrednie koszty wydobycia oraz koszty zagospodarowania nowych złóż. Dzięki standaryzacji rozwiązań technicznych, wspieraniu postępu technologicznego, udoskonalaniu procesów kontraktacji i zakupów produktów oraz usług offshore odnotowano średni spadek kosztów operacyjnych o ponad 40% w stosunku do 2013 roku.

Na rentowność działalności wydobywczej Grupy Kapitałowej LOTOS mają wpływ liczne regulacje prawne, wynikające z prawa geologicznego i górniczego w Polsce, regulacje Unii Europejskiej oraz międzynarodowe konwencje w zakresie m.in. ochrony środowiska naturalnego.

W najbliższej przyszłości kluczowe będą:

- planowane zmiany regulacji podatkowych dotyczących wydobycia węglowodorów
- dalsze wprowadzanie bardziej rygorystycznych regulacji dotyczących ochrony środowiska naturalnego
- wzrost wysokości obowiązkowych zabezpieczeń na poczet ryzyka spowodowania szkód w środowisku naturalnym
- zmiany regulacji nakładających obowiązek utrzymywania zapasów ropy naftowej i wybranych produktów naftowych

W takich warunkach, aby zarabiać i wciąż pozostać atrakcyjnym dla inwestorów, należy obniżyć koszty wydobycia – wprowadzać zarówno innowacyjne technologie, jak i modele współpracy.

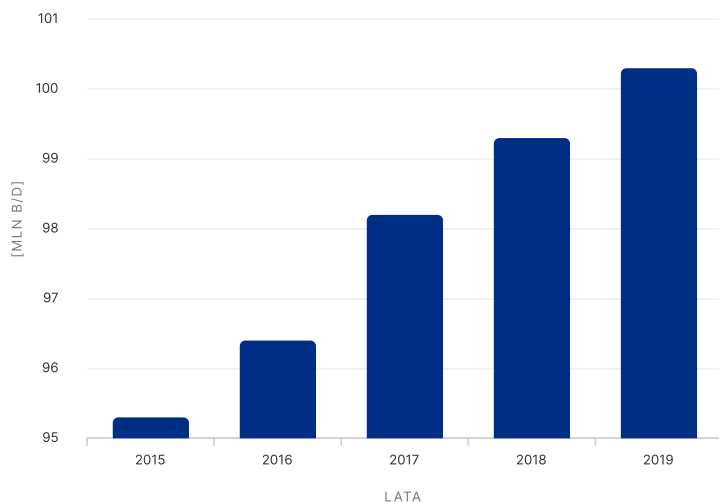
Na rentowność działalności rafinerijnej bezpośrednio wpływają wahania cen ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wysokość i struktura popytu na produkty naftowe razem z podażą. Według analiz JBC Energy, globalny popyt na produkty rafinerijne powinien utrzymać tendencję wzrostową.

Kontynuacja rozwoju gospodarek państw Europy Środkowo-Wschodniej może generować dalszy wzrost zużycia paliw zmierzający do poziomu Europy Zachodniej. Z perspektywy producentów paliw, to właśnie rynek Europy Środkowo-Wschodniej rokuje lepiej, gdyż będzie rozwijał się w kolejnych latach. W ocenie Grupy Kapitałowej LOTOS zapotrzebowanie na produkty naftowe, w szczególności olej napędowy i paliwo lotnicze, powinno zauważalnie wzrosnąć także w Polsce.

Popyt

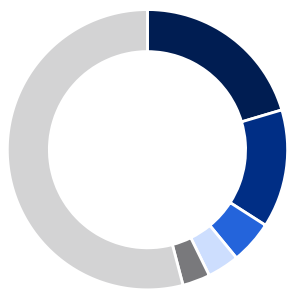
W 2019 roku zapotrzebowanie na ropę naftową na świecie wynosiło średnio 100,2 mln baryłek dziennie w porównaniu do 99,3 mln baryłek dziennie w 2018 roku (przyrost o 0,9%).

Popyt na ropę naftową w latach 2015-2019 (w mln b/d)

Źródło: International Energy Agency (IEA)

Główni konsumenci ropy naftowej w 2019 roku (w mln b/d)

USA	(20.5)
Chiny	(13.7)
Indie	(5.0)
Japonia	(3.7)
Arabia Saudyjska	(3.2)
Pozostałe	(54.3)

Obecnie największymi na świecie konsumentami ropy naftowej są następujące kraje: USA, Chiny i Indie. W przypadku USA znaczna część przerabianego w rafineriach surowca pochodzi z krajowych złóż.

Popyt na ropę naftową systematycznie rośnie, a do głównych czynników kształtujących poziom zapotrzebowania na ropę naftową i gaz ziemny należy zaliczyć:

- Globalny wzrost liczby ludności. Ocenia się, że na koniec 2019 roku na świecie żyło 7,7 mld osób. W ciągu ostatnich lat liczba ludności przyrastała średnio o 1,6% w ciągu roku. Był to przede wszystkim efekt przyrostu populacji w krajach rozwijających się (głównie w Azji oraz Afryce).
- Stopień urbanizacji. Dostęp do energii jest ściśle powiązany ze stopniem urbanizacji. Najbardziej zurbanizowanymi regionami są: Ameryka Północna (w 2018 roku na obszarach miejskich mieszkało 82% populacji), Ameryka Łacińska i Karaiby (81%), Europa (74%). Poziom urbanizacji w Azji zbliżał się do 50%. Natomiast Afryka pozostaje w większości wiejska i w 2018 roku na obszarach miejskich mieszkało 43% jej ludności, choć oczekuje się, że liczba ta będzie rosła.

- Dynamika wzrostu gospodarczego. W 2019 roku tempo wzrostu gospodarczego na świecie wyraźnie spowolniło. Bank Światowy szacuje, że w 2019 roku globalny Produkt Krajowy Brutto był o 2,4% wyższy niż w poprzednim roku (dla porównania w 2018 roku przyrósł on o 3,0%). Przy czym w krajach rozwiniętych dynamika PKB ukształtowała się na poziomie 1,6%, podczas gdy w gospodarkach wschodzących wyniosła 3,5%.
- Działania na rzecz ochrony środowiska. W celu redukcji poziomu zanieczyszczeń atmosfery wprowadzono systemy uprawnień do emisji określonej ilości CO₂, które mogą być kupowane i sprzedawane na zasadach rynkowych. Ich liczba jest stopniowo ograniczana, co w warunkach dużego na nie popytu powoduje wzrost ich cen. Wysoka cena uprawnień do emisji zanieczyszczeń stymuluje zmianę bilansu energetycznego na rzecz zwiększenia w nim udziału odnawialnych źródeł energii. Wpływ na zapotrzebowanie na ropę naftową mają także uregulowania prawne w zakresie emisji spalin przez środki transportu, które odpowiadają za około 58% zapotrzebowania na ropę naftową. Kraje UE osiągnęły porozumienie w sprawie przyjęcia norm w celu ograniczenia emisji dwutlenku węgla z nowych samochodów o 37,5% w 2030 roku (z tymczasowym celem 15% do 2025 roku). Podejmowane są także działania lokalne, np. w niektórych europejskich miastach zakazano wjazdu pojazdom z silnikami wysokoprężnymi. Unia Europejska wydała Dyrektywę w sprawie promocji w zakresie odnawialnych źródeł energii, która zobowiązuje państwa członkowskie do dodawania biopaliw do benzyn i olejów napędowych. W grudniu 2018 roku została opublikowana dyrektywa o odnawialnych źródłach energii (tzw. RED II). Regulacje te zakładają zwiększenie roli biopaliw zaawansowanych.
- Do 2030 roku co najmniej 14% energii zużywanej w transporcie ma pochodzić ze źródeł odnawialnych, przy czym udział biopaliw o wysokim ryzyku pośredniego wpływu biopaliw na zmianę użytkowania gruntów (ILUC) powinien stopniowo maleć, aż do osiągnięcia zerowego poziomu w 2030 roku.
- Zmiany w preferencjach ludności. Coraz większa część społeczeństw, szczególnie w wysoko rozwiniętych krajach, dostrzega problemy związane z ociepleniem klimatu. Powoduje to, że pomimo wysokich cen, kupują oni coraz więcej środków transportu napędzanych energią elektryczną. Pojazdy elektryczne są także wykorzystywane w transporcie publicznym. Obserwowana jest zmiana zachowań społeczeństw jak np.: częstsze korzystanie z publicznego transportu, wynajmu samochodów oraz współdzielenie się pojazdami.
- Postęp techniczny. Oprócz zastosowania nowych, alternatywnych paliw, wprowadzane są innowacje mające na celu zmniejszenie zużycia paliw przez tradycyjne napędy, np. w zakresie podniesienia wydajności silników samochodowych, obniżenia masy pojazdów użytkowych, odzyskiwania mocy w trakcie hamowania, czy też bardziej aerodynamicznych kształtów pojazdów.

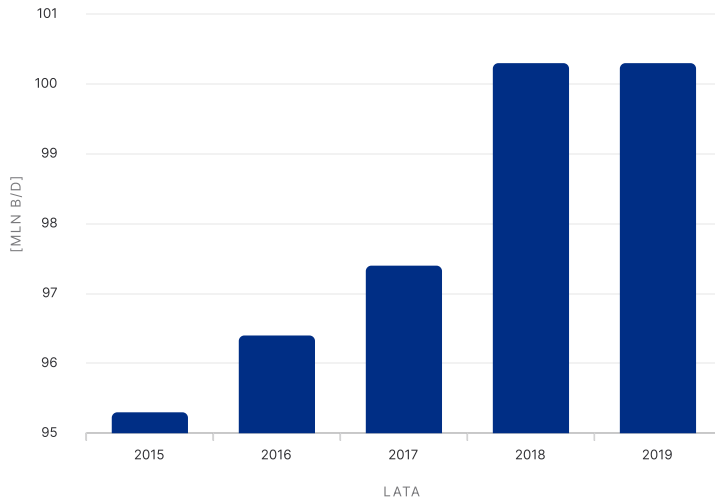
Podaż

W 2019 roku produkcja ropy naftowej wyniosła 100,3 mln baryłek dziennie (mln b/d).

W grudniu 2018 roku Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową (ang. OPEC) i grupa innych producentów surowca (m.in. Rosja, Kazachstan) ogłosiły, że wydobycie ropy naftowej ma być o 1,2 mln b/d niższe w porównaniu do października 2018 roku. Natomiast w grudniu 2019 roku państwa OPEC i spoza OPEC pogłębiły cięcia produkcji do 1,7 mln b/d ogłaszając jednocześnie, że będą one obowiązywać do końca marca 2020 roku. Jednocześnie samodzielnie Arabia Saudyjska zobowią-

zała się do zmniejszenia produkcji o 400 tys. b/d, a więc faktyczny poziom cięć wynosi 2,1 mln b/d. Jednocześnie w 2019 roku doszło do eskalacji napięć na Bliskim Wschodzie (sankcje na Iran, ataki na instalacje naftowe w Arabii Saudyjskiej) oraz w Libii (wojna domowa).

Wydobycie ropy naftowej w latach 2015-2019 (w mln b/d)

Źródło: International Energy Agency (IEA)

Główni producenci ropy naftowej w 2019 roku (w mln b/d)

- USA (12,3)
- Rosja (11,6)
- Arabia Saudyjska (9,8)
- Irak(4,6)
- Kanada (3,7)
- Pozostałe (58,34)

Obecnie Stany Zjednoczone Ameryki są największym producentem ropy naftowej na świecie. W ciągu ostatnich kilkunastu lat wydobycie wzrosło z poziomu 5,5 mln b/d w 2010 roku do 12,3 mln b/d w 2019 roku. Było to możliwe dzięki rozwojowi technologii i technik wydobywczych na złożach łupkowych (szczelinowania hydraulicznego, odwiertów poziomych). Efektem wysokiego poziomu wydobycia surowca jest też rosnący amerykański eksport, który w 2019 roku wyniósł 3,0 mln b/d. Do pozostałych kluczowych państw dla międzynarodowego rynku ropy naftowej należy zaliczyć Rosję, Arabię Saudyjską, Irak oraz Kanadę.